

‘De leerlingen nemen hun leren zelf in handen’

Hoe zorg je er als leraar voor dat jouw leerling weet wat hij leert, wat hij al kan en wat hij nodig heeft om zijn leerdoel te halen? Wanneer en hoe geef je goede feedback? Hoe betrek je de leerling zelf bij zijn leren? Hoe pak je dit als school aan? GBS Schransdries uit Beerse startte vorig schooljaar met het thema-traject formatief handelen.

Bij formatief handelen gaan leerlingen in duo aan de slag om de succescriteria bij een doel te achterhalen.

Directeur **Inge Van Ammel** en beleidsmedewerker **Lotte De Vleschouwer** delen graag hun ervaringen.

Vanwaar de keuze voor het traject Formatief handelen, evalueren om te leren?

“Enkele jaren geleden hebben wij met het kernteam onze visie over evalueren onder de loep genomen. We stelden toen vast dat onze leerkrachten al experimenteerden met tussentijdse reflecties. Leerkrachten probeerden te achterhalen of vooropgestelde doelen al dan niet bereikt werden én op welke manier ze konden bijsturen. Het kernteam had wel oren naar deze manier van werken. Tijdens

een teamvergadering besloten we eensgezind om onze visie over evalueren te verbreden. Maar hoe? Via het vormingsaanbod van OVSG kwamen we in contact met dit thematraject.”

Was het hele schoolteam betrokken bij de keuze?

“Elk schooljaar bevragen wij in februari de professionaliseringsnoden van ons team. De term formatief handelen deed niet bij iedereen een belletje rinkelen. Nadat ons kernteam wat meer duiding had gegeven, kon iedereen zich wel vinden in dit voorstel.”

Een thematraject was nieuw voor jullie. Hoe was de ervaring?

"Dat je kunt spreiden over twee schooljaren vonden we vooral positief. Zo kregen we voldoende tijd om de inhoud die aan bod kwamen tijdens de schoolteamsessies in de klas uit te proberen. De opeenvolging van schoolteamsessies en begeleidingsmomenten zorgde ervoor dat het levend werd gehouden. We kregen opdrachten, probeerden iets uit, reflecteerden en stuurden bij."

Inge Van Ammel, directeur Schransdries: 'We zijn ons bewust geworden van het feit dat feedback altijd een startpunt moet zijn en geen eindpunt'

Hoe verliepen de schoolteamsessies?

"Er was een goed evenwicht tussen theorie en praktijk. Bovendien bracht de lesgever de materie op een boeiende en heldere manier. De vele praktijktips vielen in de smaak. Leerkrachten vinden het fijn dat ze naast de theorie bruikbaar materiaal krijgen om uit te proberen. Onze verwachtingen werden echt wel ingelost."

Er waren daarnaast ook nog verschillende kernteammomenten. Hoe verliepen die?

"Daar kregen we de ruimte om samen met de lesgever en ons anker van de pedagogische begeleiding van OVSG over onze aanpak te reflecteren. Ze luisterden aandachtig naar onze vragen en opmerkingen. We kregen de bevestiging dat we goed werk leverden. Dat werkt motiverend en het is gewoon fijn om te horen. We merkten ook dat bij een volgende schoolteamsessie rekening was gehouden met onze vragen en opmerkingen. Dat is heel verrijkend. De tussentijdse feedback zette ons aan tot nieuwe acties. Naast onze groei werden ook de groeikansen in kaart gebracht. Het kernteam bracht de resultaten mee naar de teamvergadering. Succesvolle initiatieven werden verankerd, en waar nodig werd er bijgestuurd en maakten we nieuwe afspraken."

Wat waren deze succesvolle initiatieven?

"Het lesdoel noteren bij aanvang van de les was hier al een gewoonte. Het bespreken en noteren van de succescriteria met de leerlingen was dan weer nieuw. Het was aanvankelijk niet zo eenvoudig om met de leerlingen te achterhalen wat ze nodig hebben om het doel te bereiken. Dat hebben we echt stapsgewijs moeten aanpakken. Na verloop van tijd verliep dit al veel vlotter. Die succescriteria blijken achteraf ook een geweldige troef in functie van effectieve feedback, feedback waar de leerlingen mee aan de slag kunnen."

Waarom zou je dit thematraject aanraden?

"Bij formatief handelen laten we de leerlingen hun leren in handen nemen. Ze worden als het ware eigenaar van hun

leerproces. Dit traject vraagt van leerkrachten geen volledige ommezwaai, maar het zorgt er wel voor dat ze bewuster initiatieven gaan nemen om deze manier van leren beter te ondersteunen. Ook het geven van feedback door leerkracht én leerling krijgt een prominente plaats. We zijn ons bewust geworden van het feit dat feedback altijd een startpunt moet zijn en geen eindpunt. Feedback moet actie teweegbrengen. Hier bewust bij stilstaan is een aanrader."

Welke verandering merken jullie op schoolniveau?

"Eén van onze leerkrachten verwoordde het deze week nog heel treffend: 'We blijven natuurlijk dezelfde lessen geven, maar we gaan alles veel bewuster en doelgerichter doen. De lessen worden interactiever, we leggen de les stil in functie van het doel en de succescriteria en we bewaken dat de leerlingen met feedback aan de slag gaan. We gaan hierdoor zelfs meer en efficiënter differentiëren.' Toen we dit hoorden, waren we helemaal overtuigd van de waarde van dit traject."

Wat zijn de toekomstplannen?

"Ouders weten op dit moment nog niet echt wat formatief handelen inhoudt. We willen ook hen informeren waarom we hiervoor kiezen en hoe het werkt."

Erik.walckiers@ovsg.be, pedagogisch begeleider vorming

Formatief handelen: evalueren om te leren

Formatief handelen gaat over alle activiteiten die leerlingen én leerkracht uitvoeren om de leervorderingen van leerlingen in kaart te brengen, te analyseren, te interpreteren en te gebruiken om betere beslissingen te nemen over vervolgstappen.

Het thematraject van OVSG loopt over twee schooljaren en bestaat uit een mix van sessies voor het hele team of voor een kernteam, pedagogische studiedagen, reflectiemomenten en een schooloverstijgend netwerk. De anker van de school werkt nauw samen met de begeleider van de vorming. Een aanpak in de diepte die leidt tot resultaat!

www.ovsg.be/professionalisering